

ساده

پاسخنامه درس شانزدهم: اگر جنگل نباشد

۱- واژه ی «نمناک» به معنی جایی است که نم دارد و به صورت «نم + ناک» ساخته شده است. چه تعداد از واژه های زیر وقتی با «ناک» ترکیب شوند، واژه ی معناداری مانند «نمناک» می سازند؟
«سوز- حادثه- درد- غم- خرم- شب»

پاسخ: سوز + ناک = سوزناک / درد + ناک = دردناک / غم + ناک = غمناک

متوسط

۲- جملاتی مانند «نرگس نوشت» جمله ی کاملی محسوب نمی شوند؛ زیرا مخاطب خواهد پرسید: «نرگس چه چیزی را نوشت؟» با توجه به این توضیح، چه تعداد از جملات زیر کامل نیستند؟
«محمد دوید. _ احسان خواند. _ پروانه خوابید. _ سارا دید. _ ستایش رفت.»

پاسخ: جملات «احسان خواند.» و «سارا دید.» کامل نیستند؛ چون این سؤال پیش می آید که «احسان چه چیزی را خواند؟» و «ساراچه کسی یا چه چیزی را دید؟»

۳- در میان واژه های زیر، چند غلط املائی وجود دارد؟

«پرواز قطره- جنگل و سحرا- اطراف- بخوار آب- صورت طلائی - ناراحت- سلطان جنگل»

پاسخ: واژه های «جنگل و سحرا» و «بخوار آب» در کلمات صورت سؤال نادرست نوشته شده اند که صورت صحیح آن ها، «جنگل و صحرا» و «بخار آب» است.

۴- در جمله ی «محمد معلم را در مدرسه دید.»، «معلم» مفعول است. در جمله ی «زهرا کودک را به مغازه بُرد.»، مفعول کدام است؟

پاسخ: زهرا کودک را به مغازه بُرد.

فاعل مفعول فعل

۵- در گروه واژه های زیر، چند غلط املایی وجود دارد؟

«آینه ی پهناور - لذت بردن - ساحل خواب آلود - هاشیه ی جنگل - مشقول آب تنی - ارتباط موضوعات - ذوده ی جانوران - غرّش هواپیما - تخت خواب - کاغز - موادّ سمّی هوا»

پاسخ: واژه های «حاشیه، مشغول، زوزه و کاغذ» در صورت سؤال نادرست نوشته شده اند.

۶- در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

«باید جنگل ها را حفظ کنیم و مراغب باشیم که درختان از بین نروند. اگر از جنگل مواضبت نکنیم، شاید در آینده دیگر نتوانیم داستان هایی بخانیم که چنین آغاز می شوند: یکی بود، یکی نبود. غیر از خدا هیچ کس نبود. روزی روزگاری در یک جنگل زیبا ودور ...»

پاسخ: صورت صحیح کلمات غلط: مراقب- مواظبت- بخوانیم

۷- بیت «باز هم باد بهاری / شادمان هر جا وزان شد» از کیست؟

پاسخ: بیت صورت سؤال از «بیوک ملکی» است.

۸- معنی چه تعداد از کلمات زیر، نادرست بیان شده است؟

«فروغ: پرتو - آزرده: رنجیده - پشته: تپه - افق: ابر - گسترده: وسیع - غرّش: صدای بلند و ترسناک - توفیق: موفقیت - فریبا: قدرتمند - زرخیز: طلایی - دلاورانه: شجاعانه»

پاسخ: معنی صحیح واژه هایی که نادرست معنی شده اند:

افق: کنار آسمان، اطراف آسمان / فریبا: بسیار زیبا / زرخیز: دارای خاک حاصل خیز و معدن های باارزش

۹- واژه ی «نمناک» به معنی جایی است که نم دارد و به صورت «نم + ناک» ساخته شده است. چه تعداد از واژه های

زیر وقتی با «ناک» ترکیب شوند، واژه ی معناداری مانند «نمناک» می سازند؟

«خشم- روز- چسب- غم- وحشت - گریه- درد»

پاسخ: خشم + ناک = خشمناک / چسب + ناک = چسبناک / غم + ناک = غمناک / وحشت + ناک = وحشتناک / درد + ناک = دردناک

ساده

۱۰- در کدام گزینه، کلمات اگر به ترتیب با «ه» و «ناک» ترکیب شوند، ترکیب های جدید و معناداری درست نمی شود؟

(۱) دست - درد (۲) چشم - غم (۳) دهان - نم (۴) صبر - زخم

پاسخ: گزینه ی «۴» بررسی گزینه ها:

گزینه ی «۱»: دست + ه = دسته / درد + ناک = دردناک گزینه ی «۲»: چشم + ه = چشمه / غم + ناک = غمناک

گزینه ی «۳»: دهان + ه = دهانه / نم + ناک = نمناک

گزینه ی «۴»: واژه ی «صبر» با «ه» و واژه ی «زخم» با «ناک» ترکیب معناداری نمی سازند.

۱۱- معنی کدام عبارت نادرست بیان شده است؟

(۱) آواز غمناک = آوازی که غم دارد. (۲) لباس نمناک = لباسی که نم دارد.

(۳) اتفاق خطرناک = اتفاقی که ناراحتی دارد. (۴) زخم دردناک = زخمی که درد دارد.

پاسخ: گزینه ی «۳»

«اتفاق خطرناک» یعنی اتفاقی که خطر دارد.

۱۲- عبارت کدام گزینه، مربوط به زمان حال است؟

(۱) به مسافرت خواهیم رفت. (۲) روی سبزه ها رقص می کردیم.

(۳) ما شب و روز درس می خوانیم. (۴) پنجره های غبارآلود را بوسه می دادیم.

پاسخ: گزینه ی «۳» زمان عبارت هر گزینه عبارت است از:

گزینه ی «۱»: آینده گزینه ی «۲»: گذشته گزینه ی «۳»: حال گزینه ی «۴»: گذشته

۱۳- زمان کدام یک از گزینه های زیر، با بقیه تفاوت دارد؟

۱) پری کوچولو، دامن نقره ای مادر را گرفت.

۲) خاله خرگوشه، لباسی را به تن پری کوچولو خواهد پوشاند.

۳) رنگین کمان به آسمان باز خواهد گشت.

۴) یک رنگین کمان قشنگ درست خواهد شد.

پاسخ: گزینه ی «۱»

زمان جمله ی گزینه ی «۱»، «گذشته» است، ولی زمان جملات گزینه های «۲»، «۳» و «۴» «آینده» است.

۱۴- با توجه به متن زیر، کدام گزینه در مورد جنگل نادرست است؟

«اگر جنگل نباشد، اکسیژن مورد نیاز انسان فراهم نمی شود و مواد سمی هوا از بین نمی رود. اگر جنگل نباشد، باران، خاک رami شوید و از بین می برد. بادهای تندی می وزد که ممکن است همه چیز را ویران کند.»

۱) جنگل ها باعث تولید اکسیژن می شوند. ۲) جنگل ها باعث تولید بادهای تند و ویرانگر می شوند.

۳) جنگل ها مانع از بین رفتن خاک ها می شوند. ۴) جنگل ها مواد سمی هوا را از بین می برند.

پاسخ: گزینه ی «۲»

با توجه به متن صورت سؤال، جنگل ها سرعت بادها را کم می کنند، نه این که باعث به وجود آمدن بادهای تند و ویرانگر شوند.

۱۵- «شیرین دیروز فکر کرد برای توگد خواهرش، کتاب داستانی خواهد خرید.» زمان فعل های مشخص شده به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

۱) آینده- حال ۲) گذشته- آینده ۳) آینده- گذشته ۴) گذشته- حال

پاسخ: گزینه ی «۲»

فکر کرد - گذشته خواهد خرید - آینده

۱۶- در عبارت کدام گزینه، شباهت میان دو چیز بیان نشده است؟

۱) دلش سنگ است. ۲) جنگل پهناور است. ۳) صورتش ماه است. ۴) علی مثل شیر شجاع است.

در عبارت «جنگل پهناور است»، ویژگی جنگل بیان شده و جنگل به چیز دیگری مانند نشده است.

پاسخ: گزینه ی «۲» بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: شباهت میان «دل» و «سنگ» وجود دارد.

گزینه ی «۳»: شباهت میان «صورت» و «ماه» وجود دارد.

گزینه ی «۴»: شباهت میان «علی» و «شیر» وجود دارد.

۱۷- کدام جمله برای کامل شدن به جزء دیگری نیاز دارد؟

۱) احسان خندید. ۲) علی شنید.

۳) فائزه خوابید. ۴) باد وزید.

پاسخ: گزینه ی «۲»

وقتی با جمله ی «امیر علی شنید» روبه رو می شویم، این سؤال پیش می آید که «امیر علی چه چیزی را شنید؟» بنابراین، این جمله برای کامل شدن به یک جزء دیگر نیاز دارد.

۱۸- در کدام گزینه، تمام واژه ها صحیح معنا شده اند؟

۱) زوزه: صدای بعضی از حیوانات - همبستگی: هم جنس بودن - دل گشا: خوش منظره و باصفا

۲) افق: کنار آسمان - می ربایند: می دزدند - خلیج: رودخانه

۳) زرخیز: دارای خاک حاصلخیز و معدن های با ارزش - مژده: خبر خوب - فریبا: بسیار زیبا

۴) گریزان بودن: بیزار بودن - غرّش: صدای بلند و ترسناک - حاشیه: میانه

پاسخ: گزینه ی «۳» معنای صحیح کلماتی که نادرست معنا شده اند:

گزینه ی «۱»: همبستگی: اتحاد، همدلی، همراهی

گزینه ی «۲»: خلیج: پیش رفتگی نسبتاً وسیع آب در خشکی گزینه ی «۴»: حاشیه: کناره، گوشه

۱۹- در کدام گزینه، تعداد غلط‌های املایی کم تر است؟

- ۱) غوطه - حراس - سعدی - بحث - گریزان
۲) بهتان - وزان - انسان هریس - سبور - آغاز
۳) احسان - رونق - آفوش - نعمت - مواظبت
۴) ذلال - زرخیز - مقدس - ساحل - نوازش
- پاسخ:** گزینه ی «۴» املای صحیح‌واژه‌ها:

گزینه ی «۱»: هراس - گریزان
گزینه ی «۲»: انسان حریص - صبور
گزینه ی «۳»: رونق - آغوش
گزینه ی «۴»: زلال

۲۰- در جمله ی «محمد معلم را در مدرسه دید»، «معلم» مفعول است. در جمله ی «زهرا کودک را به مغازه بُرد»، مفعول کدام است؟

- ۱) کودک ۲) مغازه ۳) زهرا ۴) بُرد

پاسخ: گزینه ی «۱» زهرا کودک را به مغازه بُرد.

فاعل مفعول فعل

۲۱- در جمله ی «محمد معلم را دید»، به واژه ی «معلم» که کار روی آن انجام شده است، «مفعول» می گویند. کدام گزینه مفعول دارد؟

۱) فروشنده در تمام مدت مشغول فریاد زدن بود.

۲) مادر بنفشه، خودرو را در خیابان پارک کرد.

۳) احسان با اتوبوس به مدرسه رفت.

۴) برای رسیدن به پشت بام آن خانه، باید از نردبان بالا رفت.

پاسخ: گزینه ی «۲»

«خودرو» در گزینه ی «۲» مفعول است.

۲۲- در کدام گزینه شاعر برای زیبا شدن شعر خود، از شباهت استفاده کرده است؟

- (۱) م یشوم شاد و م یزنم غوطه
(۲) هر کجا چشم می رود، آب است
(۳) از افق تا افق، همه دریاست
(۴) آب آن های است پهناور

پاسخ: گزینه ی «۴»

تنها در گزینه ی «۴» شاعر برای زیبایی شعر خود، از شباهت آب و آینه استفاده کرده است.

۲۳- جمله ی کدام گزینه مربوط به زمان حال است؟

- (۱) ما دیروز به خانه ی اقوام خویش رفتیم.
(۲) انسان به دستاوردهای بزرگی دست خواهد یافت.
(۳) من در حال نوشتن تکالیف خود هستم.
(۴) از شدت ناراحتی، اشک هایش جاری شد.

پاسخ: گزینه ی «۳» عبارت گزینه ی «۳» مربوط به زمان حال است.

دشوار

۲۴- کدام گزینه به درستی معنا نشده است؟

- (۱) شادمان پر می گشاید/ گاه این سو، گاه آن سو: (پرستو) با خوش حالی این سو و آن سو پرواز می کند.
(۲) چشمه ای جوشان برآمد/ بر دل صحرا روان شد: چشمه ای جوشان در دشت جاری شد.
(۳) از بهار سبز و خرم/ مژده می آرد پرستو: پرستو همراه با آمدن بهار، از راه می رسد.
(۴) از سر شاخ درختان/ می رسد آوای بلبل: بلبل بر روی شاخه های درختان آواز می خواند.

پاسخ: گزینه ی «۳»

معنای صحیح بیت گزینه ی «۳»: «پرستو، آمدن بهاری سبز و خرم را بشارت می دهد.»

۲۵- در کدام گزینه، تمامی کلمات درست معنا شده اند؟

- ۱) بیشه: جنگل - حرفه ای: کسی که در انجام کاری مهارت دارد - فیروزه ای: کبود
 - ۲) سفالی: ظرف یا اشیاء گلی - جنب و جوش: تلاش - حیرت: تعجب
 - ۳) برگزار شدن: شرکت کردن - پیوسته: پی در پی - بلور: نوعی شیشه ی شفاف برای ساخت ظرف
 - ۴) ماهرانه: استادانه - نرم نرمک: لطیف و نرم - عظمت: بزرگی
- پاسخ:** گزینه ی «۲»

معنای صحیح کلماتی که نادرست معنا شده اند:

- گزینه ی «۱»: فیروزه ای: به رنگ فیروزه، آبی متمایل به سبز
- گزینه ی «۳»: برگزار شدن: برپا شدن، انجام شدن
- گزینه ی «۴»: نرم نرمک: آرام آرام، آهسته

۲۶- کدام جمله از نظر دستوری صحیح نیست؟

- ۱) بادهای تندی که می وزند، همه چیز را ویران می کنند.
 - ۲) غرّش و زوزه ی جانوران، سکوت جنگل را می شکنند.
 - ۳) باید مراقب باشیم که درختان را از بین نبرند.
 - ۴) صدای آرام نسیم در جنگل را می توان شنید.
- پاسخ:** گزینه ی «۴» توجه کنید که نشانه ی مفعولی «را» در جمله بلافاصله بعد از مفعول قرار می گیرد. صدای آرام نسیم را در جنگل می توان شنید.

۲۷- کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) هم نوعان: افرادی که از یک نوع هستند.
- ۲) کرگدن: جانوری بسیار بزرگ با پوست کلفت و با یک یا دو شاخ روی پوزه.
- ۳) جویبار: گذرگاه باریکی که آب از آن می گذرد.
- ۴) درو: چیدن گیاهانی مثل گندم و برنج.

پاسخ: گزینه ی «۳»

«جویبار» یعنی جوی بزرگی که از جوی های کوچک تشکیل شده باشد.

۲۸- کدام گزینه نادرست است؟

۱) جمله ی موضوع، به خواننده کمک می کند تا موضوع را آسان تر بفهمد و پیام را درک کند.

۲) به جمله ای که در اواسط بند می آید، «جمله ی موضوع» می گویند.

۳) جمله های یک بند باید در تکمیل جمله ی اول بند، نوشته شوند.

۴) جمله ی اول بند، جمله ی اصلی آن است.

پاسخ: گزینه ی «۴»

به جمله ای که در ابتدای بند می آید، «جمله ی موضوع» می گویند.

۲۹- در تمامی گزینه های زیر، قسمتی وجود دارد که با «چه چیزی را؟» پاسخ داده می شود، به جز گزینه ی ...

۱) متن زیر را با دقت بخوان.

۲) به دست خود درختی می نشانم.

۳) به پایش جوی آبی می کشانم.

۴) بادهای تندی از سمت شرق م یوزند.

پاسخ: گزینه ی «۴»

گزینه ی «۱»: چه چیزی را بخوان؟ متن زیر

گزینه ی «۲»: چه چیزی را می نشانم؟ درختی

گزینه ی «۳»: چه چیزی را می کشانم؟ جوی آبی

۳۰- کدام گزینه از نظر اجزای جمله با سایر گزینه ها متفاوت است؟

۱) بچه ها سیب ها را خوردند.

۲) محمد، معلم را دید.

۳) علی به پدرش احترام گذاشت.

۴) بچه ها خوراکی هایشان را گرفتند.

پاسخ: گزینه ی «۳»

گزینه های «۱، ۲ و ۴» جملاتی هستند که دارای «را» هستند ولی گزینه ی «۳» این گونه نیست.

